

ضوابط وجه تضمین قرارداد اختیار معامله سهام در بورس اوراق بهادار تهران

(۱) اتاق پایاپای، وجوه تضمین قراردادهای اختیار معامله را بر اساس راهبردهای معاملاتی بند ۶ این ضوابط محاسبه می‌کند.

(۲) وجه تضمین اولیه دریافتی توسط کارگزار جهت اتخاذ موقعیت فروش بر اساس جدول زیر تعیین می‌شود:

ردیف	عنوان راهبرد	وجه تضمین اولیه
۱	موقعیت فروش قرارداد اختیار معامله فروش ^۱	مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله ^۲ بعلاوه A درصد قیمت پایانی لحظه‌ای سهم پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زین بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.
۲	موقعیت فروش قرارداد اختیار معامله خرید ^۳	مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله بعلاوه A درصد قیمت پایانی لحظه‌ای سهم پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زین بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.

در مواردی که اتخاذ موقعیت فروش منجر به بستن یک موقعیت باز خرید می‌شود، وجه تضمین اولیه به شرح زیر تعیین می‌شود:

۲-الف) اگر اتخاذ موقعیت فروش، منجر به بستن موقعیت‌های باز خرید مربوط به راهبردهای ردیف (۱) و (۲) بند ۶ این ضوابط شود، وجه تضمین اولیه نیاز ندارد؛

۲-ب) اگر اتخاذ موقعیت فروش، منجر به بستن موقعیت‌های باز خرید مربوط به راهبردهای دیگر بند ۶ این ضوابط شود،

وجه تضمین اولیه به شرح جدول فوق تعیین می‌شود.

1. Short Put

3. Short Call

۲. قیمت قرارداد اختیار معامله × اندازه قرارداد

۳) مبنای محاسبه وجه تضمین لازم کارگزار در پایان معاملات روزانه، خالص موقعیت‌های معاملاتی مشتریان وی در هر نماد معاملاتی است.

۴) راهبردهای معاملاتی در نظر گرفته شده در این ضوابط، صرفاً در یک زیرگروه هم‌ماه شناسایی می‌شوند.

۵) راهبردهای معاملاتی بر اساس اولویت‌های زیر شناسایی می‌شوند:

اولویت اول: راهبرد شماره ۵؛

اولویت دوم: راهبردهای شماره ۱۲ و ۱۳؛

اولویت سوم: راهبردهای شماره ۱۴ و ۱۵؛

اولویت چهارم: راهبردهای شماره ۹ و ۱۱؛

اولویت پنجم: راهبردهای شماره ۸ و ۱۰؛

اولویت ششم: راهبرد شماره ۶؛

اولویت هفتم: راهبرد شماره ۷؛

اولویت هشتم: راهبردهای شماره ۱، ۲، ۳ و ۴.

۶) راهبردهای معاملاتی و نحوه محاسبه وجه تضمین در هر زیرگروه هم‌ماه به شرح جدول زیر است:

ردیف	عنوان راهبرد	وجه تضمین لازم
۱	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله خرید ^۱	وجه تضمین نیاز ندارد.
۲	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله فروش ^۲	وجه تضمین نیاز ندارد.
۳	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش	قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه A درصد قیمت پایانی سهم پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زیان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.
۴	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید	قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه A درصد قیمت پایانی سهم پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زیان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «قیمت پایانی قرارداد اختیار

1. Long Call
2. Long Put

ردیف	عنوان راهبرد	وجه تضمین لازم
		معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کم تر باشد.
۵	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله خرید پوشش داده شده ^۱ با خرید سهم پایه	وجه تضمین نیاز ندارد.
۶	موقعیت باز فروش دوپایه ای متقارن ^۲ الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال یکسان یا بند الف.	۱) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید؛ یا ۲) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش هر کدام که بیش تر است بعلاوه قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد اختیار معامله با وجه تضمین اولیه کم تر
۷	موقعیت باز فروش دوپایه ای نامتقارن ^۳ الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.	۱) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید؛ یا ۲) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش هر کدام که بیش تر است بعلاوه قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد اختیار معامله با وجه تضمین اولیه کم تر
۸	نامتقارن خوش بینانه قرارداد اختیار معامله فروش ^۴ الف) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.	قیمت اعمال بند ب ضربدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند الف ضربدر اندازه قرارداد
۹	نامتقارن خوش بینانه قرارداد اختیار معامله خرید ^۵ الف) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.	وجه تضمین نیاز ندارد.
۱۰	نامتقارن بدبینانه قرارداد اختیار معامله خرید ^۶ الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید؛ و ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.	قیمت اعمال بند ب ضربدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند الف ضربدر اندازه قرارداد
۱۱	نامتقارن بدبینانه قرارداد اختیار معامله فروش ^۷ الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش؛ و ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.	وجه تضمین نیاز ندارد.
۱۲	موقعیت باز خرید نامتقارن پروانه ای خرید ^۸ الف) موقعیت باز فروش در دو قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال کم تر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت های اعمال یکسان است.	وجه تضمین نیاز ندارد.

1. Covered
2. Short Straddle
3. Short Strangle
4. Bull Put Spread
5. Bull Call Spread
6. Bear Call Spread
7. Bear Put Spread
8. Long Butterfly Call Spread

ردیف	عنوان راهبرد	وجه تضمین لازم
۱۳	موقعیت باز خرید نامتقارن پروانه‌ای فروش^۱ الف) موقعیت باز فروش در دو قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال کم‌تر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت‌های اعمال یکسان است.	وجه تضمین نیاز ندارد.
۱۴	موقعیت باز فروش نامتقارن پروانه‌ای خرید^۲ الف) موقعیت باز خرید در دو قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت‌اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت‌اعمال کم‌تر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت‌های اعمال یکسان است.	قیمت اعمال بند ب ضریبدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند الف ضریبدر اندازه قرارداد
۱۵	موقعیت باز فروش نامتقارن پروانه‌ای فروش^۳ الف) موقعیت باز خرید در دو قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت‌اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت‌اعمال کم‌تر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت‌های اعمال یکسان است.	قیمت اعمال بند الف ضریبدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند ج ضریبدر اندازه قرارداد

۶-۱) هیأت‌پذیرش، درصدهای A و B ذکر شده در این ضوابط را در قالب مشخصات قرارداد تعیین می‌کند.

۶-۲) در راهبردهای معاملاتی که مبلغ حاصل از فروش، بخشی از وجه تضمین اولیه را تشکیل می‌دهد، این مبلغ از محل تسویه معامله تأمین می‌شود.

۶-۳) اگر قرارداد اختیار معامله‌ای طی یک روز معاملاتی، معامله نشود و تغییر قیمت سهم پایه نسبت به آخرین روز معامله بر روی قرارداد اختیار معامله بیش از ۱۰ درصد باشد، اتاق پایاپای می‌تواند در صورتی که هر دو سفارش خرید و فروش در سامانه معاملاتی ثبت شود از میانگین قیمت بهترین سفارش خرید و فروش ثبت شده در سامانه معاملاتی در پایان معاملات آن روزبه جای قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله استفاده و در غیر این صورت از قیمت تئوریک استفاده نماید.

۶-۴) در مورد قراردادهای اختیار معامله پوشش داده‌شده، موارد زیر باید لحاظ شود:

1. Long Butterfly Put Spread
2. Short Butterfly Call Spread
3. Short Butterfly Put Spread

الف) استفاده از راهبردهای پوششی با اعلام مشتری انجام می‌شود؛

ب) همزمان با اتخاذ موقعیت پوششی، سهم پایه مسدود می‌شود؛

ج) رفع مسدودی سهم پایه منوط به اعلام مشتری و تامین وجه تضمین اولیه است.